

31 maart 2009, De Reehorst te Ede

Oogst

**Van aanbodgericht naar werken op maat:
de rebound als voorbeeld**

R&D project: pedagogische arrangementen
Programmalijn Passend Onderwijs

- Projectnummer 4332.910
- *Projectleider Otto de Loor (o.deloor@aps.nl)*

Henno Oldenbeuving, Otto de Loor

APS

Aanleiding, situatieschets ...

Het WAAROM

- Invoering Passend onderwijs 2011
- Evaluatie 2004: knelpunten gesignaleerd rond zorgvoorzieningen (wachlijsten, bureaucratie, geen aansluiting & afstemming)
- Kabinetsbesluit: herziening zorgstructuren – verbetering van onderwijs, vorming regionale netwerken t.b.v. organisatie onderwijs & zorg; 1 loket voor zorgtoewijzing
- Scholen, leerkrachten voldoende competent maken om voor alle leerlingen passend onderwijs te maken

Opening – beelden -

In het kader van Passend onderwijs:

Wat is een pedagogisch arrangement?

Hoe kan een Rebound voorziening de jongere helpen en tegelijkertijd bijdragen aan het primaire onderwijs- en begeleidingsproces van die jongere in de school?

Doel van het onderzoek

Als we passend onderwijs willen voor kinderen dan vraagt dat helderheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden in de school en daarbuiten in de regio; tussen reguliere scholen onderling en met REC's en (zorg)instellingen buiten de school

Onderzoeksvraag

In dit deelproject onderzoeken we op welke wijze jongeren, ouders/voogd en professionals binnen en buiten de school tot een vruchtbare samenwerking komen die aansluit bij de onderwijsbehoefte van individuele jongeren.

Werkwijze en aanpak

- literatuuronderzoek, expertmeetings: pendel theorie & praktijk
- onderzoek in scholen: analyse & ontwikkeling; observaties, doorkijkjes, portretjes, interviews, trajectbeschrijvingen cq. beslissingsschema's op verschillende niveaus; ontwerpen van visie, concepten & praktijk; met leerlingen, leraren, mentoren, schoolleiders, interne begeleiders, zorgcoördinatoren...
- iedereen werkt met 1 á 2 scholen en/of in een samenwerkingsverband; onderzoek & ontwikkeling
- projectgroepbijeenkomsten (smal & breed): reflecteren, analyseren, ontwikkelen
- panel-/expertbijeenkomsten, LPC bijeenkomsten, programmacommissie

(voorlopige) Opbrengsten

- een aantal (werk)concepten
- een eerste integrale beschrijving Passend onderwijs in de school; inclusief een ontwerptraject met school m.b.t. de invulling van integrale leerlingenzorg (handreiking)
- beschrijvingen van pedagogisch arrangementen – met daarin de professionele momenten van de docent, de mentor, het teamoverleg, het zorgteam, de interne en externe hulpverlener (1^e, 2^e, 3^e lijn)
- ontwerpprincipes voor & kwaliteitscriteria bij het vormgeven van pedagogische arrangementen, op verschillende niveaus; visie – concept – praktijk; primair proces – rebound; MT – zorgcoördinator – mentoren/docenten – jongere – ouder..
- kritische succesfactoren m.b.t. het ontwerpen van pedagogische arrangementen (kern, primaire proces ↔ externe zorg; pro-vwo; samenwerkingsverband)
- zichtbare praktijkbeschrijvingen; ervaringen m.b.t. de invulling van pedagogische arrangementen

PM 1

Docenten:

- Gedrag
- Cijfers
- Wesley
- Effect interventies

PM 2

Mentor:

- Gedrag en cijfers
- Interventies mentor
- Wesley en ouders
- Gegevens

PM 5

- Evaluatie proces
- Verslagen
- Analyse SMW

PM 3

Leerling-bespreking:

- Analyse
- Afspraken
- Met Wesley en ouders

Wesley, 2 Havo

PM 4

- ZT
- Evaluatie → PM3
- Hulpvraag (W+O)

externaliserend

begeleiding

nazorg

faalangstreductietraining

school/ klas

onderzoek

coach

terugkeer

samen

Natasha, 3kb

handelingsplan

sociale vaardigheden

team

Professionele momenten: Docent (PM1)

- . Leerling-gesprek (herkenning, zelf oplossing)
- . Mentor op de hoogte stellen (tips/info vragen)
- . 2 aanwijsbare interventies

Mentor (PM 2) (input meerdere docenten)

- . Leerlinggesprek
- . Ouders op de hoogte stellen
- . Formulier invullen
- . 2 aanwijsbare interventies (met meer nadruk)

Mentor meldt leerling aan voor leerlingbespreking (PM3)

- . Afdelingsleider is op de hoogte
- . Mogelijk: Inschakeling zorg (PM4)
- . Ouders op de hoogte stellen
- . Op zoek naar een oplossing (positieve interventies)
- . Op de hoogte stellen en praten met leerling

Aanmelding intern zorgteam mentor (PM4)

- . Advies (ouders, leerling, docent)
- . Onderzoek
- . Gesprek met mentor en leerling
- . Mogelijk: extern
- . Mentor stelt ouders/ **leerling** op de hoogte over uitkomst

Geen gedragsverandering, In- bespreking 2 (PM5)

- . Handelingsvelegenheid team
- . Leerlinggesprek
- . Ouders op de hoogte stellen
- . Of PM 3, of iets anders
(rebound?)
- . (ZAT)
- . (gesprek MT)

Wat is een pedagogisch arrangement voor ons?

specifieke leerroute

kind x

Krachten op de route:

Onderwijsbehoefte van de jongere

Professionele verantwoordelijkheid

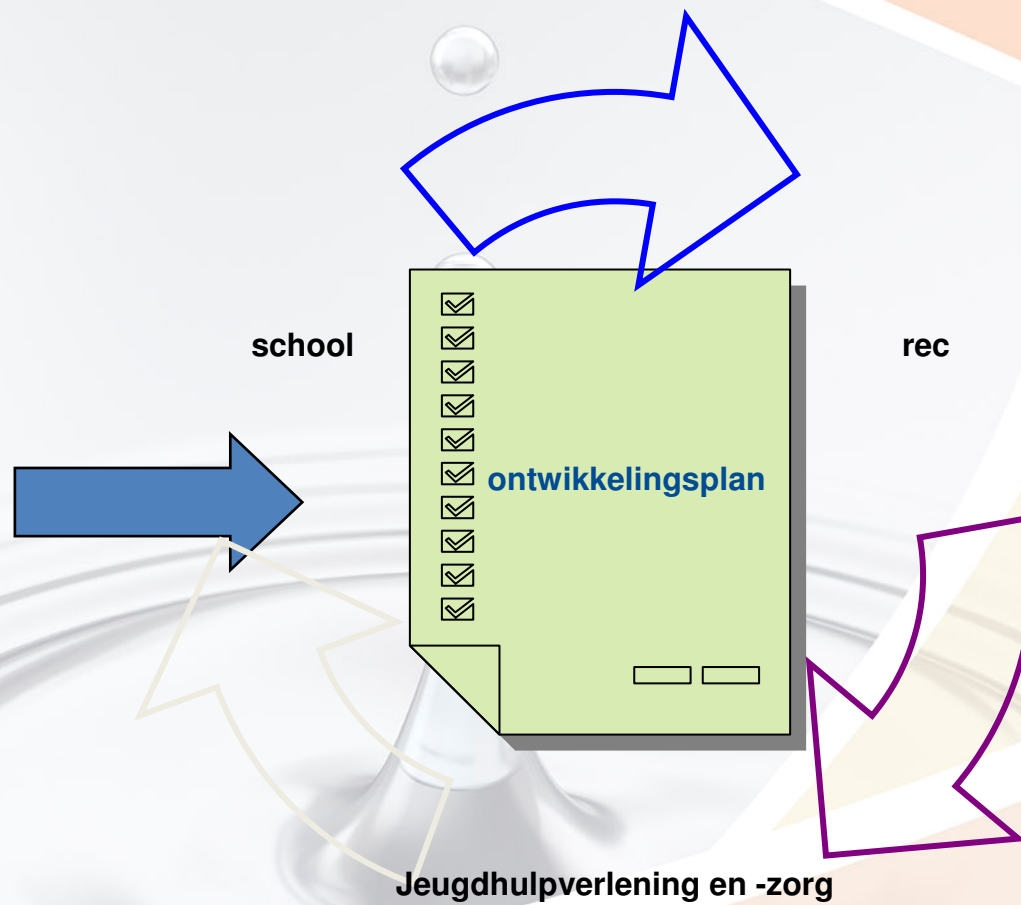
Organiseerbaarheid

Samenwerkingsvraagstukken

Kwaliteit van interventies

Congruentie op alle lagen

“elk kind, een plan”

De kernvraag van passend onderwijs bij professionele samenwerking en het met (externe) experts ontwerpen van arrangementen

Wat is nodig aan leerplan, ped. en did. ondersteuning van kind en leraren om optimale ontwikkeling te bevorderen en belemmeringen weg te nemen?

Wat kan school doen om (ontwikkelings-) belemmeringen in de andere levensdomeinen te signaleren, te laten aanpakken of zelf te compenseren?

School (persoon)

Wat kan jouw ontwikkeling, opgroeien en ingroeien bevorderen en belemmeringen ervan helpen wegnemen?

Kind

Opvoeder

Onderwijs-
domein
↕
Andere levens-
domeinen

Wat is nodig aan individuele ondersteuning en wegnemen belemmeringen? (hulpmiddelen, jgz, zorg, therapie...)

Wat is nodig aan ondersteuning of compensatie in het thuismilieu tbv ontwikkeling en wegnemen belemmeringen? (opvoedingsondersteuning, maatsch. werk, halt, casemanagement, jeugdbescherming...)

Interorganisatorische afspraken en randvoorwaarden

Differentiërend vermogen

Tot slot, hoe verder

- Aanscherpen van de concepten; expertmeetings en toetsing in scholen en SWV;
- Ontwikkelen met scholen:
 - traject inrichting van zorg cq. Passend onderwijs (visie, concepten, praktijk (repertoire)); ontwerp sessies met leidinggevenden en verantwoordelijken voor de inrichting van zorg
 - ontwerpen van pedagogische arrangementen incl. een methodiek van begeleiding en afstemming
 - ontwerp training, coachingstraject (repertoire); beelden ontwikkelen omtrent de invulling van rollen en competenties
- Ontwikkelen met SWV – ‘de beweging naar binnen’ – externe experts inzetten t.b.v. jongeren en het primaire proces in de school